

Kansallisarkisto

Maakunnille siirtyvien tietoaineistojen ohjeis- tuksen laadinta -projekti loppuraportti

Marita Vallenius
Johanna Nylund
13.6.2019

Versio ja pvm	Laatija	Muutoksen kuvaus
1.0 / 13.6.2019	Marita Vallenius, Johanna Nylund	

Sisällys

1	Johdanto	3
1.1	Tausta	3
1.2	Tavoitteet	3
2	Toteutus.....	4
2.1	Osallistujat	4
2.2	Eteneminen	5
2.3	Talous.....	6
3	Tuotokset.....	6
3.1	Keskeisimmät tuotokset	6
3.2	Dokumentaatio.....	8
4	Arviointi	8
4.1	Tuotosten ja tavoitteiden arviointi.....	8
4.2	Projektihallinnan arviointi	9
5	Yhteenveto	10
5.1	Opitut asiat	10
5.2	Mahdolliset jatkotoimenpiteet.....	11

1 Johdanto

1.1 Tausta

Hallituskaudella 2015–2019 tehtiin laajaa sote - ja maakuntauudistukseen tähtäävää valmistelutyötä. Tähän liittyen maakuntien asianhallinnan selvitysryhmä selvitti keväällä 2017 asiakirjahallinnan ja arkistoinnin yhteisen ohjeistuksen ja muutostuen tarpeita koskien maakunnille siirtyviä tietoaineistoja. Selvitysryhmä esitti erillisen projektin käynnistämistä kartoittamaan maakunnille siirtyvien tietoaineistojen laajuutta ja säilytysmuotoa, laatimaan ehdotusta siirtoihin liittyviksi periaatteiksi sekä laatimaan aineistojen siirtoon liittyvää käytännön ohjeistusta.

Selvitysryhmän esityksen pohjalta käynnistettiin Maakunnille siirtyvien tietoaineistojen ohjeistuksen laadinta -projekti. Se organisoitiin valtiovarainministeriön Maakuntatieto-ohjelman alle ja sen toteutuksesta vastasi Kansallisarkisto. Valtiovarainministeriö osoitti 13.4.2018 rahoituksen aluksi projektin ensimmäiselle vaiheelle, joka toteutettiin 16.4.-31.8.2018¹. Toiselle vaiheelle valtionvarainministeriö myönsi rahoituksen 4.10.2018. Toisen vaiheen oli tarkoitus päättyä 31.8.2019.

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen 8.3.2019 jättämän eronpyynnön vuoksi eduskunnan puhemiesneuvosto totesi, että eduskunnalla ei ole edellytyksiä käsitellä maakunta- ja sote-uudistusta. Uudistus raukesi kokonaisuudessaan. Maakunnille siirtyvien tietoaineistojen ohjeistuksen laadinta -projektin hallittu alasajo toteutetaan 30.6.2019 mennessä.

1.2 Tavoitteet

Maakuntauudistus olisi toteutuessaan ollut Suomen julkiseen hallintoon suuresti vaikuttava uudistus. Toteutuessaan se olisi vaikuttanut merkittävästi uudistuksessa mukana olleiden organisaatioiden asiakirjahallintaan. Maakunnille olisi siirtynyt tehtäviä maakuntien liitoilta, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta (ELY-keskukset), aluehallintovirastoilta, Valvirasta, sairaanhoitopiireiltä, erityishuoltopiireiltä, vapaaehtoisilta sote-kuntayhtymiltä sekä kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon, ympäristöterveydenhuollon, maaseututoimen, lomituspalveluiden ja pelastustoimen toimialueilta.

Projektissa olisi laadittu yhtenäinen ohjeistus, joka olisi ohjannut asiakirjahallinnan ja arkistoinnin osalta muutoksen toimenpanoa maakunnille siirtyvien tietoaineistojen osalta. Ohjeistuksen tavoitteena olisi ollut varmistaa, että muutos toteutetaan eri organisaatioissa yhdenmukaisella tavalla. Ohjeistus olisi helpottanut organisaatioiden

¹ VM/428/02.02.03.09/2018.

toimintaa muutostilanteessa. Tietoaineistot olisi pyritty ottamaan talteen yhdenmukaisesti ja samalla olisi turvattu niiden käytettävyys jatkossa. Organisoitu ja johdonmukainen tietoaineistojen käsittely olisi säästänyt yhteiskunnan kustannuksia sekä muutostilanteessa että myöhemmin, kun tietoaineistot olisivat olleet niitä tarvitsevien saatavilla mahdollisimman tehokkaasti.

Projektin 1. ja 2. vaiheelle laadittiin erilliset tavoitteet.

Projektin 1. vaiheen tavoitteena oli:

- 1) Maakunnille siirtyviin tehtäviin liittyvien tietoaineistojen kartoittaminen
- 2) Ehdotuksen laatiminen maakunnille siirtyvien aineistojen siirtojen ja digitoinnin yleisiksi periaatteiksi ja linjauksiksi (mitä siirtyy kunnilta, kuntayhtymiltä ja valtion virastoilta ja missä muodossa).

Projektin 2. vaiheen tavoitteena on:

- 1) Saattaa 1. vaiheessa aloitetut aineistokartoitukset päätökseen ja tarkentaa linjauksia eri aineistoryhmien osalta.
- 2) Laatia muutoksen kohteina oleville tai kokonaan lakkaaville organisaatioille käytännön ohjeistus aineistosiirtoihin sekä tietojärjestelmien ja arkistojen päättämiseen liittyen.
- 3) Laatia tarvittaessa ohjeistus tietopalvelun hoitamisesta maakuntaudistuksen jälkeen
- 4) Kartoittaa organisaatioiden tarvitsemaa asiakirjahallinnan muutostukea aineistosiirroissa ja digitoinnin valmistelussa sekä tehdä esitys muutostuen ja digitoinnin järjestämisen tavoista.

2 Toteutus

2.1 Osallistujat

Kansallisarkiston ylitarkastaja toimi projektissa projektipäällikkönä ja Kansallisarkiston tutkija osan aikaa projektityöntekijänä. Ohjausryhmä koottiin Maakuntatieto-ohjelmasta käsin ja siihen kuului laajasti eri organisaatioiden edustajia. Laajimmin olivat edustettuina sote-toimijat ja maakuntavalmistelussa mukana ollut henkilöstö.

Projektissa tehtiin yhteistyötä monien eri tahojen kanssa. Kaksi merkittävintä yhteistyötahoa olivat KEHA-keskus ja sote-toimijoista koottu sote-alatyöryhmä. Tämän lisäksi yhteistyötä tehtiin tiiviisti Luova-hankkeen² kanssa. Myös kuntien kanssa tehtiin yhteistyötä. Erityisesti Helsinki, Lieto, Salo, Sysmä ja Turku olivat aktiivisia kumppaneita, mutta yhteistyötä tehtiin myös muiden kuntien ja sairaanhoitopiirien kanssa. Lisäksi Kansallisarkiston sisältä saatiin asiantuntija-apua.

2.2 Eteneminen

Projektin tavoitteena ollut ohjeistuksen laadinta vaatii tehtävien ja tietoaaineistojen hyvää tuntemusta. Projektin alkuvaiheessa keskityttiin näiden tarkempien tietojen keräämiseen. Tehtävä osoittautui odotettua laajemmaksi ja haasteellisemmaksi. Tietoja jouduttiin keräämään lopulta melko laajojen kyselyiden avulla. Haastetta aiheutti tässä kohdin myös keskeneräinen lainsäädäntö. Lainsäädännön keskeneräisyyden vuoksi ei voitu varmasti tietää, että mitkä tiedot tulevat lopulta olemaan uudistuksen toteuttamisen näkökulmasta tärkeitä.

Aineistokartoitukset oli alun perin tarkoitus tehdä projektin 1. vaiheen aikana elokuun 2018 loppuun mennessä, mutta eri syistä johtuen tietojen kerääminen venyi vuoteen 2019 saakka.

Tietojen keräämisen ongelmallisuus johtui ensinnäkin aineiston laajuudesta ja monimuotoisuudesta. Eri organisaatioissa toiminta ja toiminnasta syntyneiden aineistojen hallinta poikkeaa toisistaan, vaikka puhutaankin lainsäädännöllisesti samoista tehtävistä. Yhdestä organisaatiosta ei asiaa pysty selvittämään vaan tarvitaan riittävän laaja otos kokonaiskuvan saamiseksi. Ohjeistuksen olisi kuitenkin pitänyt soveltua mahdollisimman monelle organisaatiolle, sitä ei olisi voinut laatia yhden tai kahden organisaation toimintatapojen perusteella.

Toisaalta tietojen keräämiseen vaikuttivat kohdeorganisaatioissa käytössä olleet resurssit. Vastauksia kyselyyn saatiin osittain melko huonosti ja toivottua hitaammalla aikataululla. Asiaan vaikutti todennäköisesti myös se, että valmistelua oli tehty jo pitkään ja organisaatioissa oli paljon vastailtu erilaisiin, hiukan eri näkökulmista tehtyihin kyselyihin. Vastausprosentti jäi heikoksi erityisesti kuntien sote-aineistojen sekä ympäristöterveydenhuollon ja lomituspalveluiden aineistojen osalta. Sairaanhoitopiirien ja ELY-keskusten aineistot saatiin kartoitettua hyvin. Kokonaan kartoittamatta jäivät TE-keskusten aineistot. Aluehallintovirastojen aineistojen kartoitusta tehtiin Luova-hankkeessa ja Valviran osalta maakunnille oli siirtymässä vain erittäin pieni osa tehtävistä.

² Valtion lupa- ja valvontaviraston toimeenpanohanke

Sote-alatyöryhmän työskentely keskittyi suurimmaksi osaksi valmisteilla olleen lainsäädännön yhden pykälän merkityksen ja vaikutuksien selvittelyyn. Yhteistyötä tämän osalta tehtiin myös sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.

Kun uudistuksen valmistelu maaliskuussa 2019 päättyi, laadittiin projektin hallitun alasajon osalta uudet tavoitteet. Tavoitteeksi tuli jo kerätyn tiedon kokoaminen, tallentaminen ja julkaiseminen tarpeellisilta osin. Lisäksi uudeksi tehtäväksi tuli maakuntavalmistelussa syntyneen aineiston tilanteen selvittäminen ja käsittelyn ohjeistaminen. Projekti päätetään kesäkuun 2019 loppuun mennessä.

2.3 Talous

Valtiovarainministeriö myönsi projektin 1. vaiheelle rahoitusta 20 000 euroa ja projektin 2. vaiheelle 50 000 euroa. Rahoitus käytettiin projektin henkilöstön palkkaamiseen sekä matka- ja kokouskuluihin.

3 Tuotokset

3.1 Keskeisimmät tuotokset

Projektin 1. vaiheen päätteeksi tehtiin linjauksia, jotka käsiteltiin ohjausryhmässä, mutta lainsäädännön keskeneräisyyden vuoksi ei niitä kaikilta osin voitu vielä hyväksyä. Linjaukset olivat seuraavat:

- Kaikkia aineistoja ei kyetä digitoimaan vuoteen 2021 mennessä olemassa olevilla resursseilla. Tämän vuoksi analogisia aineistoja on siirrettävä maakunnille.
- Massadigitointihankkeessa ei vuosina 2020–2030 pystytä digitoimaan kaikkia maakunnille siirtymässä olevia aineistoja.
- Digitoinnissa on priorisoitava ELY-keskusten Y-vastuualueen aineistot (tehtävät olivat jakautumassa haasteellisesti monelle toimijalle) ja sote-aineistot
- Edeltäjäorganisaatioiden sähköisten järjestelmien katseluoikeudet on annettava riittävän laajasti maakunnille.
- Verkkosemilto, dokumenttienhallintajärjestelmistä ja muista vastaavista järjestelmistä, joista katseluoikeuksien antaminen yli organisaatorajojen ei onnistu, on tiedot siirrettävä tarpeellisin osin maakuntien tuleviin järjestelmiin.
- Maakunnille siirretään keskeneräiset asiat sekä henkilöstöhallinnon asiakirjat, sopimukset ja rakennuspiirustukset tarpeellisissa osissa.
- Muiden asiakirjojen osalta linjaukset on tehtävä organisaatiokohtaisesti.

Aineistokartoitukset tehtiin sairaanhoitopiirien, erityishuoltopiirien, vapaaehtoisten sote-kuntayhtymien, maakuntien liittojen, kuntien pelastustoimen, ympäristöterveydenhuollon, maaseututoimen, lomituspalveluiden, sosiaali- ja terveystoimen sekä ELY-keskusten aineistoille. Kartoitukset toteutettiin 27.5.2018–30.1.2019 välisenä aikana. Kyselyjen avulla saatiin selville, että analogisia aineistoja on edelleen paljon ja niitä olisi ollut tarpeen siirtää muutoksessa tulossa olleilla maakunnille.

ELY-keskusten hallussa on analogisia aineistoja edelleen 1800-luvulta lähtien. Varsinkin vanhemmille aineistoille ei organisaatioissa ole enää käyttötarvetta. ELY-keskusten aineistojen osalta tämän loppuraportin liitteenä on yhteenveto (liite 1), jossa aineistokartoitusten tulosten lisäksi ehdotetaan aineistoille jatkossa tehtäviä toimenpiteitä. Osa aineistoista olisi tarpeen digitoida, osa aineistoista voitaisiin siirtää Kansallisarkistoon ja ELY-keskusten haltuunkin jäävää analogista aineistoa olisi joiltain osin tarpeen kunnostaa. Osittain haasteellisista aineistojen hakemistoista johtuen olisi tärkeää myös kerätä kuvailutietoja tämän hetkiselä ELY- ja KEHA-keskusten henkilöstöltä, jotta aineistojen käyttö on mahdollista myös jatkossa.

Kunnallisia sote-aineistoja projektissa tehdyn kyselyn perusteella arvioitiin olevan n. 410 hkm. Tämä tarkoittaa hyvin laajaa analogista aineistoryhmää, jonka käytettävyys on monessakin mielessä huono. Aineistoja tarvitaan vielä suurelta osin potilas- ja asiakastyössä. Sen lisäksi ne ovat tutkimuksen kannalta merkityksellistä aineistoa. Analoginen aineiston säilytys- ja tietopalvelukustannukset ovat suuret ja ne ovat tutkimuksen kannalta hajallaan ja vaikeasti tavoitettavissa. Myös sote-aineistojen osalta on tämän projektin liitteenä yhteenveto (liite 2). Tarkoitus on luoda vielä yleinen ohjeistus lähinnä kunnille, mahdollisten muillekin sote-toimijoille, jossa muistutetaan asiakirjahallinnan ohjeistuksesta ja kehoitetaan saattamaan arkistojen tilanne ajan tasalle.

Muista kartoitetuista tietoaaineistoista tehdyt yhteenvedot ovat tämän loppuraportin liitteessä 3.

Maakuntavalmisteluaineistojen käsittelylle annettiin 23.5.2019 Kansallisarkiston suositus (Maakuntavalmisteluorganisaatioiden arkistojen käsittely -suositus, KA/5320/07.01.01.00/2018), jolla pyritään saamaan tietoaaineistot talteen mahdollisimman yhdenmukaisella tavalla. Tavoitteena on, että aineistojen käyttötarpeen mahdollisessa jatkovalmistelussa päätyttyä, saadaan ne siirrettyä digitaalisessa muodossa Kansallisarkistoon. Myös valtiovarainministeriö antoi 29.3.2019 suosituksen maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelussa syntyneen tietoaaineiston arkistointiin. Projektin henkilöstö osallistu myös tämän suosituksen valmisteluun.

Projektissa tehdyt selvitykset ja yhteenvedot tuovat selkeästi esille sen, että julkishallinnon hallussa ja käytössä olevia suuria analogisia aineistomääriä ei saisi muutos- eikä normaalitilanteessakaan unohtaa. Niiden hallintaan tarvittavat resurssit olisi turvat-

tava kaikissa tilanteissa. Aineistoja tarvitaan päivittäisessä työssä digitaalisten aineistojen rinnalla ja myös niiden hallinta vaatii jatkuvasti resursseja. Digitointi helpottaisi tilannetta useimmissa tapauksissa ja toimintaa olisikin kehitettävät mahdollisuuksien mukaan analogisia aineistoja digitoimalla.

3.2 Dokumentaatio

Projektissa syntyneet tärkeimmät aineistot ovat:

- Kaksi projektisuunnitelmaa (projektin 1. ja 2. vaihe)
- 1. vaiheen yhteenveto ja linjaukset
- Aineistoyhteenvedot:
 - Maakuntien liitot
 - Ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköt
 - Maaseututoimen yhteistoiminta-alueet
 - Lomituspalvelut
 - Pelastustoimen alueet
- Yhteenveto sote-aineistoista ja aineistoyhteenvedot:
 - Sairaanhoidopiirit
 - Erytishuoltopiirit
 - Kuntien sosiaali- ja terveystoimi
 - Vapaaehtoiset sote-kuntayhtymät
- ELY-keskusten arkistot – yhteenveto ja ELY-keskusten aineistomäärät
- Maakuntavalmisteluorganisaatioiden arkistojen käsittely –suositus
- Loppuraportti

Merkittävin osa aineistoista (sisältää myös tärkeimmän pohja-aineiston) tallennetaan Kansallisarkiston asiantkäsittelyjärjestelmään. Kansallisarkiston kotisivuille viedään loppuraportti ja aineistoyhteenvedot, josta ne ovat kaikkien saatavilla.

4 Arviointi

4.1 Tuotosten ja tavoitteiden arviointi

Projektin lopulliseen tavoitteeseen eli ohjeistuksen luomiseen maakuntien tietoa-ineistojen käsittelylle ei päästy. Syynä tähän oli ensin lainsäädännön hyväksymisen toistuva viivästyminen ja lopulta koko uudistuksen kariutuminen.

Toisaalta saavutettiin tiettyjä tavoitteita, jotka esim. mahdollisen jatkovalmistelun tai muun suunnittelun kannalta voivat olla merkityksellisiä. Vaikka esim. vuonna 2018 kerätyt tiedot aineistoista eivät jatkovalmistelun aikana enää välttämättä pidä täysin paikkaansa, antavat ne kuitenkin merkityksellistä pohjatietoa, joka auttaa jatkoselvityksen ja suunnittelun suuntaamisessa jatkossa tarkemmin. Tietoja pyritään projektin lopuksi jakamaan niitä tarvitseville mahdollisimman laajasti.

Maakuntavalmisteluaineistoille luodun suosituksen avulla pyritään saamaan jo tapahtuneen valmistelun aineistot talteen mahdollisimman yhdenmukaisella tavalla. Se auttaa tiedon hyödyntämisessä mahdollisen jatkovalmistelun aikana ja samalla sillä turvataan tutkimuksen myöhempiä tarpeita.

4.2 Projektihallinnan arviointi

Projektia suunniteltaessa ei kyetty huomioimaan kaikkia asiaan vaikuttavia tekijöitä. Esimerkiksi työn painottuminen vahvasti tietojen keräämiseen tuli osittain yllätyksenä. Työmäärä oli monestakin syystä arvioitua suurempi, mutta ilman näitä pohjatietoja ei suunnittelua olisi voitu tehdä tai ohjeistusta laatia.

Projektisuunnitelmassa riskeiksi arvioitiin:

- Maakuntauudistukseen liittyvä lainsäädäntö ei valmistu aikataulussa
- Viranomaisilta ei saada riittävästi ja riittävän tarkkoja tietoja
- Henkilöstön sairastuminen ja pitkät poissaolot.

Ensin mainittu riski toteutui eli lainsäädäntö ei toteutunut.

Viranomaisilta/organisaatiolta tietojen saaminen oli ongelmallista. Viime kädessä, jos tilanne johtuu esim. organisaation riittämättömistä resursseista, ei tämän laajuudessa projektissa voida asiaan juurikaan vaikuttaa. Kyselyistä lähetettiin muistutusviestejä, mutta nekin tuottivat varsin vähän lisävastauksia. Aineistojen ja tilanteen kartoittaminen olisi vaatinut oman erillisen projektinsa sen vaatimien laajojen resurssien vuoksi.

Henkilöstön osalta tilanne oli hyvä, eikä odottamattomia, pitkiä poissaoloja tullut.

Projektin organisointi käytössä olleisiin resursseihin nähden onnistui hyvin. Lainsäädäntöön yms. liittyvät tilannemuutokset huomioitiin ja projektin päämääriä ja resurssien käyttöä muokattiin niiden vaatimalla tavalla.

5 Yhteenveto

5.1 Opitut asiat

Kyseessä oli poikkeuksellisen laajan uudistuksen suunnittelu ja se aiheutti useammasakin kohdin tilanteen, että valmista toimintamallia ei ollut olemassa. Tilannetta lähestyttiin hyvin avoimin mielin ja monimutkainen tilanne olisi todennäköisesti vaatinutkin tietyiltä osin uudenlaisia toimintatapoja.

Suunnittelua ehdittiin tehdä erityisesti ELY-keskusten aineistojen osalta ja siinä yhteydessä uudenlaisia toimintatapoja suunniteltiin jo joiltakin osin. Nykyisten ELY-keskusten tehtävät olisivat hajonneet niin paljon eri toimijoille, että tietopalvelu onnistuakseen olisi vaatinut aineiston digitointia, organisaatioiden keskinäisiä sopimuksia ja ainakin ELY-keskusten aineistojen osalta mietittiin jo erillistä tietopalvelua tarjoavaa toimijaakin. Myös digitaalisten aineistojen tietopalvelun toteutusmallia suunniteltiin, samoin ELY-keskusten digitaalisten aineistojen siirtoa Kansallisarkistoon.

Sote-aineistojen kohdalla selvisi se, että kun puhutaan hyvin suuresta aineistomäärästä, on lainsäädännön ja ohjauksen pienetkin yksityiskohdat mietittävä huolella. Suurien aineistomäärien hallinta muutostilanteissa vaatii erittäin paljon resursseja. Kun luodaan tähän liittyvää lainsäädäntöä tai määräyksiä, olisi asiantuntijoiden avulla selvitettävä etukäteen sen vaikutukset käytännössä mahdollisimman tarkkaan. Toisaalta, jos jokin asia on jäänyt aikanaan hoitamatta, tulee se yleensä esiin organisaatiouudistusten kohdalla. Mitä paremmassa, määräysten mukaisessa hallinnassa tietoa-aineistot ovat jo tällä hetkellä, sitä helpompi on lähteä muutosta niiden osalta suunnittelemaan.

Organisaatioiden välisen yhteistyön tärkeyttä tällaisessa uudistuksessa ja siihen liittyvän projektin toteutuksessa ei voi liikaa korostaa. Yhteistyötä tehtiin paljon, mutta sitä olisi pitänyt tehdä vielä enemmän ja yhteistyö organisoida heti projektin alussa. Tähän on mahdollisessa jatkosuunnittelussa kiinnitettävä erityistä huomiota. Toisaalta aikataulu näyttäytyi aluksi niin kireänä, ettei siihen olisi ollut käytännössä ehkä tässä tilanteessa mahdollisuuksia. Sote-alatyöryhmä osoittautui hyväksi työskentelytavaksi ja tämän tyyppistä, monen organisaation asiantuntijoiden yhteistä työryhmätyöskentelyä olisi hyvä toteuttaa mahdollisessa jatkovalmistelussakin. Myös mukana olleiden organisaatioiden edustajat saivat apua omaan työhönsä tämän projektin aikana, tämän toi esiin useampikin mukana ollut henkilö.

Aineistokartoitukset olisi tarkoituksenmukaista organisoida ja suunnitella huolellisesti. Projektin aikana teimme mm. sellaisen käytännön huomion, että kyselyt olisi kannattanut tehdä esim. Webropol- tai muulla kyselytyökalulla, ei Excel-muodossa. Toisaalta tulosten purkamista ajatellen olisi esim. kaikille sote-toimijoille kannattanut lähettää suunnilleen sama kysely. Aluksi tiukkana näyttäytyneestä aikataulustakin joh-

tuen kyselyt hiukan muokkautuivat yksi kerrallaan ja tulosten yhdenmukainen esittäminen vaikeutui. Täydelliseen yhdenmukaisuuteen ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaistakaan päästä, koska erityyppisissä organisaatioissa toiminnalle ja muutokselle merkitykselliset asiat kuitenkin vaihtelevat.

Tietoaineistojen tilanteeseen olisi koko uudistusta suunniteltaessa pitänyt kiinnittää enemmän huomiota. Tietoaineistot tulisi jatkossa huomioida aivan alkusuunnittelusta lähtien, lainsäädäntöä muotoiltaessa ja yhtenä tärkeänä osatekijänä muun suunnittelun ohessa. Aikaa ja resursseja tietoaineistojen hallinnan suunnitteluun ja toteutukseen olisi varattava riittävästi. Jos vastaavanlaista suunnittelua jatketaan tulevilla hallituskaudella, on resurssien mitoitus mietittävä tarkkaan ja työ aloitettava niin pian kuin mahdollista. Asiantuntijankemetykset tulisi saada mahdollisimman laajasti lainvalmistelutyön käyttöön.

5.2 Mahdolliset jatkotoimenpiteet

ELY-keskusten osalta on liitteenä yhteenveto, jossa ehdotetaan jatkotoimenpiteitä. Maakuntatieto-ohjelman johtoryhmä tekee työ- ja elinkeinoministeriölle esityksen liittyen ELY-arkistojen digitointitarpeisiin. Muilta osin jatkosuunnittelu ja mahdolliset jatkotoimenpiteet jäävät KEHA-keskuksen vastuulle. Mahdollisen rahoituksen turvin voi Kansallisarkistokin osallistua tähän jatkosuunnitteluun.

Analogisia sote-aineistoja on Suomessa yli 400 hkm. Näiden käytettävyys on heikko ja samalla tietopalvelu- ja säilytyskustannukset korkeat. Potilasasiakirjojen ja sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen säilyttämistä pitäisi ryhtyä mahdollisimman pikaisesti kehittämään. Laajamittainen, mutta alueittain keskitetty ja valtakunnallisessa ohjauksessa oleva digitointitoiminta toisi tässä tapauksessa todennäköisesti parhaan lopputuloksen. Kysymys on hyvin laaja ja se vaatii perusteellisia selvityksiä ja tarkkaa suunnittelua. Tätä varten olisi tarkoituksenmukaista perustaa täysin oma organisaatorajat ylittävä projekti. Projektin käynnistäminen mahdollisimman pian edesauttaisi mahdollisesti tulossa olevan sote-uudistuksen toteuttamista.